

SPECIAAL IN
ONDERWIJS

Openbaar Speciaal
Onderwijs Amsterdam
Locatie: Van Detschool

Inhoudsopgave ondersteuningsplan

1 Inleiding

- 1.1 Functies van het ondersteuningsplan in het speciaal onderwijs

2 Het onderwijs op de Van Detschool

- 2.1 Contactgegevens
- 2.2 Onderwijsvisie en onderwijsconcept
- 2.3 Beschrijving leerlingpopulatie
- 2.4 Samenvatting van de diversiteit van de huidige populatie
- 2.5 Relatie tussen onderwijsbehoefte, leeraanbod en het leerproces

3 De inrichting van de basisondersteuning

- 3.1 Route leerlingenzorg
 - 3.1.1 Schematische weergave van de route leerlingenzorg
 - 3.1.2 Beschrijvende weergave van de leerlingenzorg
- 3.2 Het onderwijsaanbod
- 3.3 De ondersteuningsstructuur
- 3.4 De professionalisering van de leraren
- 3.5 Taken en verantwoordelijkheden binnen de ondersteuningsstructuur
 - 3.5.1 CVB en MDO
 - 3.5.2 Taken en verantwoordelijkheden uitgewerkt

4 Inrichting van de extra ondersteuning binnen Orion

- 4.1 Leerlingen verschillen in ondersteuningsbehoefte
- 4.2 Deskundigen in de school en de ketenpartners

5 Grenzen van de ondersteuning

6 Ambities

1 Inleiding

In het kader van Passend onderwijs is Nederland verdeeld in regio's. Binnen elke regio hebben de gezamenlijke besturen de plicht om te zorgen voor een dekkend onderwijsaanbod voor alle kinderen. De schoolbesturen zijn vertegenwoordigd in samenwerkingsverbanden.

Orion is de enige aanbieder van openbaar speciaal (voortgezet) onderwijs - (V)SO - in Amsterdam. Zij heeft daarmee een grote verantwoordelijkheid naar haar leerlingen, hun ouders, ketenpartners en de samenwerkingsverbanden in en om Amsterdam. Orion biedt een combinatie van onderwijs en zorg in samenwerking met vaste externe partners.

Op alle Orionscholen kijken de leraren naar wat de leerling wél kan. Binnen de SO en VSO scholen zijn onderwijsarrangementen ingericht die tegemoet komen aan de onderwijsbehoefte van leerlingen met een zeer gecompliceerd ontwikkelingsperspectief, een verschillende leerstijl en/of een specifieke onderwijsbehoefte. Ook voor leerlingen met een zeer beperkt ontwikkelingsperspectief is binnen de Orionscholen een gestructureerd onderwijsaanbod.

De diversiteit van de populatie van de van Detschool wordt beschreven in hoofdstuk 3.

De locaties van Orion zijn ingericht op basis van het aanbod voor specifieke doelgroepen. Leerlingen met uiteenlopende hulpvragen kunnen vervolgens op verschillende locaties vraaggericht profiteren van een aanbod dat het beste past bij hun onderwijsbehoefte.

Het (voortgezet) speciaal onderwijs op de Orionscholen voldoet uiteraard aan de wettelijke basiskwaliteit en de wettelijke basisondersteuning die ook geldt voor reguliere scholen.

De inrichting van het onderwijs in arrangementen en het planmatig werken in vaste programma's, in een vaste cyclus maakt de basisondersteuning geschikt voor leerlingen met zeer diverse uitstroombestemmingen.

In hoofdstuk 4 wordt de basisondersteuning beschreven in de afstemming van de onderwijsbehoefte van de leerling in relatie met het pedagogisch didactisch handelen van de leraar.

Hoofdstuk 5 beschrijft de mogelijkheden voor de extra ondersteuning in de school. Dit zijn de specifieke mogelijkheden per locatie die verder gaan dan de afspraken die gemaakt zijn over de basisondersteuning. De extra ondersteuning is beschreven in interventies. Deze interventies variëren in tijd en zwaarte en zijn gericht op de onderwijsbehoefte van de leerling. Zij kunnen zowel preventief als curatief worden ingezet. De deskundigheid van de leraren en de inrichting van de basisondersteuning binnen de Orion scholen maakt het mogelijk dat een groot deel van de interventies gerealiseerd kan worden binnen de onderwijsarrangementen in de groep.

Er zijn ook grenzen aan de ondersteuningsmogelijkheden. Deze worden aangegeven in hoofdstuk 6. Tot slot wordt de ambitie van de Orionscholen beschreven. Deze ambitie heeft betrekking op het verhogen van de interne kwaliteit van het onderwijs in Orion, maar ook op het overdragen van de expertise van de scholen naar het regulier onderwijs in de samenwerkingsverbanden. Hiermee komt Orion mede tegemoet aan de eisen die Passend Onderwijs aan het speciaal onderwijs stelt.

1.1 De functies van het ondersteuningsplan

Het ondersteuningsplan beschrijft de mogelijkheden van de school voor het bieden van passend onderwijs aan leerlingen met specifieke onderwijsbehoefte of specifieke onderwijsvraag. Daarnaast heeft het ondersteuningsplan een aantal andere functies.

Communicatie

Het ondersteuningsplan is voor een school de basis voor communicatie met de leerlingen, ouders en de ketenpartners over de wijze waarop de school de leerlingen volgt, begeleidt en ondersteunt bij het behalen van de gestelde onderwijsdoelen in het ontwikkelingsperspectief. Het is een uitwerking van het ondersteuningsprofiel zoals beschreven in 2013. Een samenvatting van het ondersteuningsplan is terug te vinden in de schoolgids, het schoolplan of op de website van de school.

De samenwerkingsverbanden maken afspraken over de basisondersteuning en bepalen aan welk niveau van ondersteuning iedere (reguliere) school moet voldoen. Daarnaast is uit het ondersteuningsplan op te maken welke extra ondersteuning de verschillende scholen bieden en waar de grenzen van ondersteuning liggen.

De beschrijving van de ondersteuningsmogelijkheden op de scholen:

- helpt het samenwerkingsverband om vast te stellen of zij voldoet aan de wettelijke eis om iedere leerling in het SWV passend onderwijsaanbod te bieden
- geeft de scholen informatie over de ondersteuningsmogelijkheden van andere scholen. Dit kan gebruikt worden bij het plaatsen van leerlingen op een andere school (een andere reguliere school, SO, VSO of SBO)
- helpt scholen bij het zoeken naar expertise ter ondersteuning van verbetertrajecten of uitbreiding van de extra ondersteuning

Orion participeert in meerdere samenwerkingsverbanden. De beschrijving van de ondersteuningsstructuur schetst de ondersteuningsmogelijkheden binnen de Orionscholen voor leerlingen met een specifieke onderwijsbehoefte. Het document kan gebruikt worden om een passende onderwijsplaats te vinden binnen de Orionscholen voor leerlingen waarvoor de ondersteuning in het regulier onderwijs ontoereikend is. Daarnaast beschrijft het de wijze waarop Orion als expertisecentrum de reguliere scholen kan ondersteunen bij het inrichten van extra ondersteuning voor leerlingen met een specifieke onderwijsbehoefte.

Het ondersteuningsplan in relatie met andere documenten

- De samenwerkingsverbanden maken eenmaal in de vier jaar een ondersteuningsplan. De profielen van de scholen maken deel uit van dit plan.
- Het ondersteuningsplan van de school maakt deel uit van het beschreven kwaliteitsbeleid van de school en staat in relatie met:
Het voorgenomen kwaliteitsbeleid beschreven in het schoolplan en de verbeterplannen die de school inzet (op leeraanbod, ondersteuningsstructuur en professionaliteit).
- Een korte samenvatting van het ondersteuningsplan wordt opgenomen in de schoolgids en in een aparte folder voor ouders en reguliere scholen.

2 Het onderwijs op de Van Detschool

2.1. Contactgegevens

School	: E.J. van Detschool
Brinnummer	: 20YN
Directeur	: H. Stoelinga (vanaf 01-01-2017)
Zorgcoördinatoren	: M. Eekman en L. Wiskerke
Teamleiders	: A. van Andel, M. van den Born en M. Ketting
Gedragsdeskundigen	: S. Kemme en L. Wiskerke
Schoolmaatschappelijk deskundige	: A. Beusen
Adres	: IJSbaanpad 7, 1076 CV Amsterdam
Telefoon	: 020-6769849
E-mail	: vandetschool@orion.nl

2.2. Onderwijsvisie en onderwijsconcept

Visie

Vanuit de visie op goed onderwijs creëert de Van Detschool een veilige, uitdagende, duidelijke pedagogische en didactische leeromgeving. De leerlingen krijgen leerstof aangeboden waarbij haalbare doelen worden gesteld. Het competentiegevoel van de leerlingen wordt gestimuleerd. Bij het ontwikkelingsprofiel en de uitstroomprognose wordt rekening gehouden met de bevorderende en belemmerende factoren. De school biedt elke leerling een passend en uitdagend onderwijsaanbod. Op de Van Detschool zijn de leerkrachten in staat het leren in te zetten om gewenst gedrag te benadrukken. Onderwijs staat centraal. Behandeling / ondersteuning op sociaal emotionele ontwikkeling en psychiatrische problematiek wordt afgestemd op onderwijs, zodat de leerlingen zo min mogelijk belemmeringen ervaren.

Missie

De missie van de van Detschool is het verzorgen van goed onderwijs in een veilige omgeving aan leerlingen die vanwege gedrags- en/ of (meervoudige) psychiatrische problematiek aangewezen zijn op een cluster 4 school. Het doel is het herkennen en ontwikkelen van talenten en mogelijkheden, zodat de leerlingen met hun specifieke gedrag om leren gaan.

Onderwijsconcept

De Van Detschool biedt orthopedagogische en orthodidactische hulp aan kinderen in de leeftijd van 4-13 jaar. De groepsgrootte bestaat gemiddeld uit 12 kinderen. In de groepen met de jongste leerlingen (4-5 jarigen) zitten ongeveer 10 leerlingen. In het schooljaar 2016-2017 is gestart met twee KompASS klassen, bedoeld voor (dreigende) thuiszitters.

De school richt 14 á 15 groepen in waarbij de keus wordt gemaakt om voornamelijk in te delen op didactisch niveau. Hierdoor kan het gebeuren dat de leeftijden in een groep uiteen lopen. De school wil hierdoor de kwaliteit van de instructie vergroten en op deze manier de leerresultaten verhogen. Voor elke groep staat een gekwalificeerde groepsleerkracht die ondersteund wordt door een teamleider. In de onderbouw wordt de leerkracht ondersteund door een leerkrachtondersteuner.

Vanuit het basisarrangement wordt de omgeving voor de kinderen veiliger, overzichtelijker en meer voorspelbaar. Daarnaast is het nodig uitdaging en ruimte te bieden, zodat een kind zijn eigen mogelijkheden kan ontdekken en benutten.

Het is belangrijk om de kinderen te leren een reële inschatting te maken van hun (on)mogelijkheden. Ze over- of onderschatten hun eigen mogelijkheden snel. Daarom wordt er doelgericht en planmatig gewerkt aan onderwijs met - indien nodig - extra zorg en ondersteuning voor de leerlingen. Dit gebeurt op basis van een groepsplan voor de groep waarin de leerling zit en een Ontwikkel Perspectief Plan voor elke leerling individueel. Het OPP beschrijft het niveau van functioneren van de leerling voor wat betreft de sociaal-emotionele en specifieke didactische ontwikkeling. In de OPP's staan doelen met daarbij de aanpak. De leerkracht evalueert het groepsplan en de OPP's twee keer per jaar. Dit laatste, het evalueren van de OPP's, gebeurt steeds in samenspraak met ouders. Een deel van de doelen wordt met de kinderen besproken en zichtbaar gemaakt in de groep. Ook wordt er dagelijks geëvalueerd hoe de dag is verlopen. Op de Van Detschool wordt tevens veel aandacht besteed aan het pedagogisch klimaat binnen de school. Zo wordt er bijvoorbeeld gewerkt met 'Kinderen en hun sociale talenten', dit is een methode die gericht is om structureel en preventief te werken aan sociaal-emotionele vaardigheden. Kinderen en hun sociale talenten stimuleert kinderen zich te ontwikkelen tot betrokken en zelfstandige volwassenen.

2.3. Beschrijving leerlingpopulatie

De Van Detschool is een school voor speciaal onderwijs waar onderwijs en ondersteuning wordt geboden aan +/- 130 tot 140 leerlingen in de leeftijd van 4 -13 jaar, met psychiatrische en/of gedragsproblemen. Veel van onze leerlingen zijn door deskundigen gediagnosticeerd met één of meerdere erkende psychiatrische stoornissen. Er is vaak sprake van comorbiditeit. Op school komt elke stoornis in lichte en ernstige varianten voor. Het gaat om stoornissen in het autisme spectrum (PDD-NOS, Asperger, klassiek autisme, MCDD), angststoornissen, hechtingsstoornissen, ADHD, NLD, ontwikkelingsstoornissen en sociaal-emotionele problematiek. Ook faalangst komt bij deze leerlingen veel voor en leerstoornissen zoals dyslexie, dyscalculie en spraak-/taalstoornissen.

De verwevenheid van de gedragsproblemen met ontwikkelingsachterstanden op cognitief, spraak/taal-, sociaal-emotioneel- en bijvoorbeeld motorisch gebied is substantieel en niet los te zien van het zichtbare probleemgedrag.

Autisme spectrum stoornissen

Het merendeel van de leerlingen is gediagnosticeerd met een autisme spectrum stoornis. Bij deze leerlingen is sprake van kwalitatieve beperkingen op communicatief gebied en in de sociale interactie en stereotiepe patronen van gedrag, wat tot belemmeringen voor deelname in het onderwijs zorgt. Leerlingen met autisme hebben vaak moeite om deel te nemen aan een groepsproces, omdat zij snel overprikkeld zijn, een gebrekkige impuls-emotieregulatie hebben, moeilijk kunnen omgaan en afstemmen op anderen en veelal handelen vanuit eigen perspectief (gebrekkige wederkerigheid). Daarnaast kampen zij vaak met problemen op het gebied van taal, motoriek en ordening, planning en integratie, wat maakt dat zij ook op individueel niveau om een specifiek onderwijs en zorgaanbod vragen. Er is dus vaak sprake van comorbiditeit met stoornissen als angst (sociale fobie, gegeneraliseerde angststoornis, specifieke fobie), ADHD en hechtingsproblemen. Dit maakt dat het autisme zich bij iedere leerling weer anders kan uiten en andere behoeftes met zich meebrengt. Er zijn leerlingen met autisme zijn die goed mee kunnen komen binnen het basisarrangement, maar het komt ook regelmatig voor dat er intensieve of zeer intensieve begeleiding nodig is, om te kunnen blijven participeren binnen het onderwijs.

Overige (psychiatrische) problematiek

Op de Van Detschool zitten ook leerlingen die met een andere stoornis dan autisme gediagnosticeerd zijn. Veel voorkomende stoornissen zijn: spraak/taal-stoornissen, ADHD, stoornissen in de kinderleeftijd NAO, PTSS en problemen of stoornissen in de gehechtheid. Een gedragsstoornis als ODD komt slechts beperkt voor op de Van Detschool.

Er zijn ook leerlingen bij wie nog onduidelijkheid bestaat over de aard van de problemen. Soms heeft er nog geen onderzoek plaatsgevonden of blijkt onderzoek niet noodzakelijk te zijn, om te kunnen constateren dat een leerling speciaal onderwijs op de Van Detschool behoeft. Dat is dan ook het uitgangspunt: Er wordt uitgegaan van de onderwijsbehoeften

van een leerling en de school kijkt samen met de leerling, ouders en andere betrokkenen, zoals het Samenwerkingsverband, hoe er in de behoeften kan worden voorzien.

Overkoepelende onderwijsbehoeften

Alhoewel er sprake is van grote diversiteit in aard en ernst van de problematiek en dit vraagt om flexibiliteit in aanpak en handelen, hebben de leerlingen overkoepelende behoeften.

Voor alle leerlingen geldt dat zij, wegens zwakke executieve functies, snel de controle en het overzicht verliezen, snel overprikkeld zijn en moeite hebben hun gedrag af te stemmen op eisen of gedragingen en gevoelens van de ander. Ze hebben een sterke behoefte aan structuur, duidelijkheid, heldere kaders en behoeven structurele begeleiding bij het leren en in de (sociale) interactie.

Bij veel leerlingen spelen emotionele problemen als een laag zelfbeeld, faalangst en trauma een grote rol in de totstandkoming c.q. instandhouding van de gedragsproblemen.

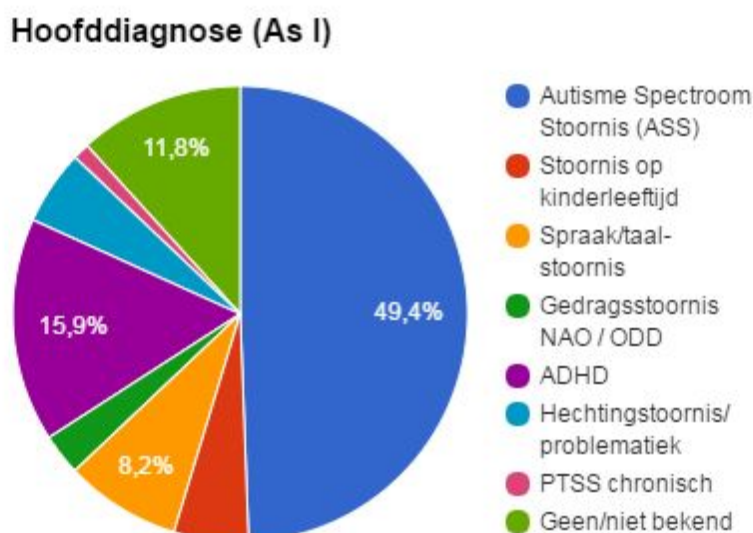
Dit betekent dat leerlingen naast een prikkelarme omgeving, structuur en duidelijkheid ook veel behoefte hebben aan een positieve benadering en emotionele ondersteuning in bredere zin. Er wordt regelmatig een individueel begeleidings- of behandeltraject gestart. Dit traject kan zowel binnen als buiten de school plaatsvinden. Op de Van Detschool zijn er tevens 8 plekken voor een zeer intensief onderwijsaanbod, in de vorm van de KompASS-klas.

2.4 Samenvatting van de diversiteit van de huidige populatie

De populatie van de Van Detschool is zeer divers te noemen. Dit komt door de aard en de ernst van de problematiek, maar ook door grote verschillen in cognitieve capaciteiten en leerrendement. Hieronder wordt beschrijvend en ondersteund door grafieken ingegaan op de diversiteit. De data zijn in november 2016 verzameld. Op dat moment stonden er 136 leerlingen ingeschreven op de Van Detschool.

Diversiteit in psychiatrische problematiek

Er is sprake van een grote diversiteit als het gaat om gediagnosticeerde stoornissen. Daarbij komt het vaak voor dat er sprake is van comorbiditeit, oftewel het hebben van meerdere stoornissen of aandoeningen, op dezelfde op verschillende gebieden (in de DSM-IV en DSM-V gedifferentieerd onder assen). Op de Van Detschool geldt dat bij +/-25% van de leerlingen bekend is dat er sprake is van comorbiditeit op as I. Van ongeveer 55% is bekend dat er sprake is van comorbiditeit op verschillende assen.

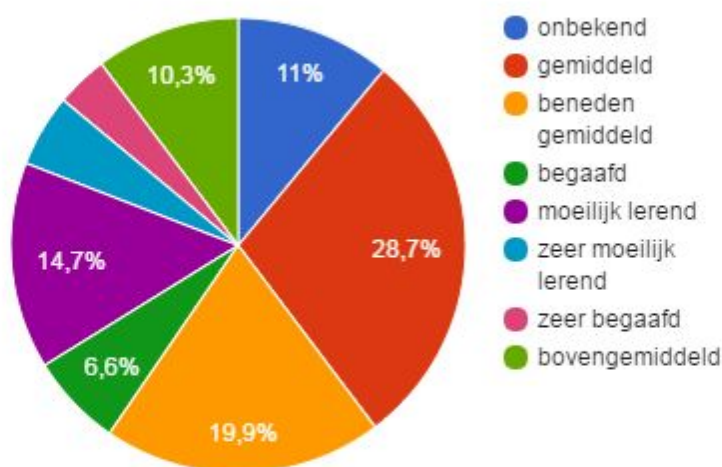
Het cirkeldiagram laat zien dat:

- Bijna bij de helft van de leerlingen van de Van Detschool een autisme spectrum stoornis is gediagnosticeerd
- Bij een aanzienlijk deel van de leerlingen een spraak/taalstoornissen of ADHD is gediagnosticeerd.
- Bij ruim 11% er (nog) geen stoornis is gediagnosticeerd. Bij deze leerlingen is aanvullend onderzoek vaak gewenst.

Diversiteit in cognitieve mogelijkheden:

De leerlingenpopulatie heeft een grote diversiteit in cognitieve mogelijkheden. Het intelligentiequotiënt van de leerlingen varieert tussen 60 en 145. Dit betekent dat er op de Van Detschool leerlingen zijn met een licht verstandelijke beperking (zeer moeilijk lerend niveau), een moeilijk lerend niveau, een beneden gemiddeld niveau, een gemiddeld intelligentieniveau, een bovengemiddeld niveau en een (zeer) begaafd niveau.

Diversiteit in cognitieve capaciteiten

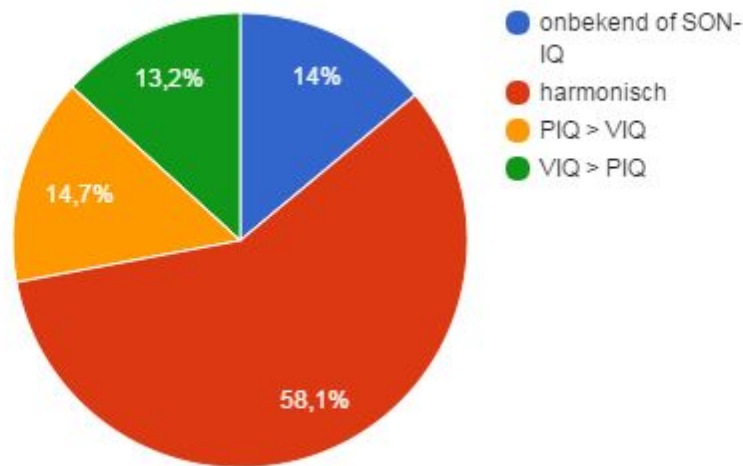

Afgezet tegen een gemiddelde populatie basisschoolleerlingen heeft de Van Detschool een populatie:

- Met een veel bredere spreiding qua cognitieve mogelijkheden.
- Waarbij de groep 'gemiddeld intelligent' ongeveer een derde van de populatie beslaat, tegenover minimaal 60,3% van de populatie die er ofwel onder zit (zeer moeilijk lerend niveau tot beneden gemiddeld niveau; +/- 40%) ofwel boven zit (bovengemiddeld tot zeer begaafd niveau circa +/- 20%).
- Waarbij bij 11% van de leerlingen (nog) geen intelligentieonderzoek heeft plaatsgevonden.

Bij een groot deel van de leerlingen is er sprake van een significant verschil tussen de verbale en de performale, handelingsgerichte mogelijkheden. Oftewel deze leerlingen hebben een disharmonisch intelligentieprofiel. Hierdoor geeft het totaal IQ geen sluitend / betrouwbaar beeld van de algehele cognitieve capaciteiten.

Opbouw intelligentieprofiel

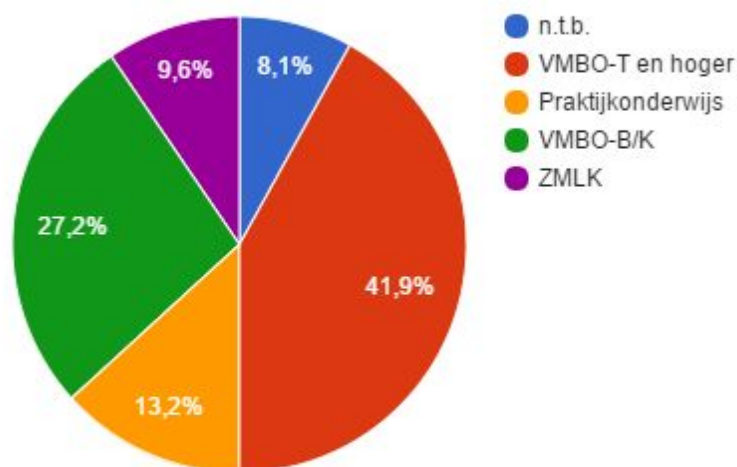
Afgezet tegen een gemiddelde populatie basisschoolleerlingen heeft de Van Detschool een populatie:

- Waarbij bij minimaal een kwart van de leerlingen sprake is van een disharmonisch intelligentieprofiel.
- NB: De groep 'onbekend' bevat zowel leerlingen, waarbij nog geen intelligentieonderzoek heeft plaatsgevonden, maar ook leerlingen waarbij alleen afname van een non verbale IQ-test als de SON of WNV mogelijk was. De verwachting is dat de groep 'disharmonisch' daardoor relatief groter is, dan op basis van de huidige gegevens kan worden gemeten.
- Bij minimaal 14,7% van de leerlingen, wordt een PIQ>VIQ-profiel gemeten. De performale vaardigheden zijn dus significant sterker ontwikkeld dan de verbale vaardigheden.
Doordat deze kinderen moeite hebben met vertellen wat ze bedoelen kunnen verschillende problemen gaan spelen. Ze kunnen door hun omgeving onderschat worden, waardoor ze gefrustreerd raken. Dit kan leiden tot gedragsproblemen of het ontlopen van bepaalde taken. Dit laatste omdat ze het 'toch niet goed doen'.
- Bij minimaal 13,2% van de leerlingen wordt een VIQ>PIQ-profiel gemeten. De verbale vaardigheden zijn dus significant sterker ontwikkeld dan de handelingsgerichte vaardigheden.
Doordat deze kinderen heel talig over komen, worden ze vaak overschat bij het uitvoeren van opdrachten.

Diversiteit in uitstroomperspectief:

De leerlingen op de Van Detschool hebben verschillende uitstroombestemmingen qua niveau, uiteenlopend van Praktijkonderwijs tot aan HAVO/VWO. Wat type onderwijssetting betreft geldt tevens een grote diversiteit in door- en uitstroombestemmingen. Er zijn leerlingen die vanuit het SO horizontaal doorstromen naar het SBO of regulier basisonderwijs. Bij de schoolverlaters, de verticale uitstroom, is te zien dat leerlingen doorstromen naar het VSO, maar ook naar een reguliere middelbare school, vaak een zorglocatie.

Uitstroomperspectief (schoolbreed) d.d. november 2016

In bovenstaand cirkeldiagram is te zien dat:

- Er sprake is van een grote spreiding schoolbreed, waar het gaat om uitstroomperspectief.
- De meerderheid van de leerlingen (69.1%) zal uitstromen naar het voorbereidend middelbaar beroepsonderwijs (VMBO) of hoger (HAVO/VWO). Deze leerlingen zijn ingeschaald op de reguliere leerroute 1.0, waarbij gestreefd wordt naar een leerrendement van 100%.
- 27,2 % zal vermoedelijk uitstromen naar VMBO b/k en 41,9% naar VMBO-t of hoger.
- (Minimaal) 22,8% zal uitstromen naar Praktijkonderwijs of lager (ZMLK). Deze leerlingen volgen in de helft van het reguliere tempo (leerroute 0.5) het basisschool-aanbod. Bij ongeveer 10% blijkt dit niet haalbaar te zijn. Zij stromen uit naar cluster 3/ZMLK-onderwijs.
- NB: de groep 'nader te bepalen' beslaat zo'n 8,1% van de leerlingen. Hierbij geldt dat er nog te weinig metingen hebben plaatsgevonden of een leerlingen niet toetsbaar is, waardoor nog geen uitspraken gedaan kunnen worden over de uitstroombestemming.

Wanneer bovenstaande resultaten afgezet worden tegen de schoolstandaard, zijn er duidelijke verschillen te zien:

De ambitie van de school is dat 25% van de leerlingen uitstroomt op niveau VMBO-t of hoger. Uit de meting blijkt dat de uitstroomperspectief bij 41,9% VMBO-t of hoger is. De ambitie van de school is dat 75% van de leerlingen uitstroomt op niveau VMBO-b/k of hoger. Uit de meting komt hier een percentage van 69,1% uit voort.

De ambitie van de school is dat 90% van de leerlingen uitstroomt op Praktijkniveau of hoger. Uit de meting komt hier een percentage van 82,3% uit voort.

NB: Dit verschil kan mogelijk verklaard worden door de groep 'nader te bepalen'.

Het percentage leerlingen met uitstroomperspectief VMBO-t en hoger is dus hoger dan in onze schoolstandaard is opgenomen.

Tabel: Schoolstandaard Van Detschool

	DL	5	10	15	20	25	30	35	40	45	50	55	60	Bestemming
25%	1.0	M3	E3	M4	E4	M5	E5	M6	E6	M7	E7	M8		VMBO - T en hoger
50%	0.75		M3+	E3+	M4	M4+	E4+	M5+	E5	E5+	M6+	E6+	M7	VMBO -BK
90%	0.5		M3		E3		M4		E4		M5		E5	Praktijk
			<M3	<M3 E	<E3	<E3 E	<M4	<M4 E	<E4	<E4E	<M5	<M5 E	<E5	ZML

Diversiteit in onderwijsbehoeften

In de basisondersteuning zijn preventieve interventies ingebed in het orthopedagogisch-didactisch handelen van de leraren, maar ook in de inrichting van de werkplekken in het gebouw, de regels en afspraken en het onderwijsleerproces.

Om goed zicht te krijgen op hoe de basisondersteuning op de Van Detschool dient te worden georganiseerd, hebben de leerkrachten in kaart gebracht welke specifieke onderwijsbehoeften de leerlingen in hun klas hebben.

Tabel: Onderwijsbehoeften leerlingen Van Detschool¹

Basisbehoefte	totaal %	KL %	OB %	MB %	BB %	KP %
Structuur	82%	89%	86%	95%	82%	100%
Competentie	51%	74%	76%	68%	45%	67%
Autonomie	53%	84%	73%	58%	55%	17%
Instructie nodig die						
Visueel is	60%	100%	76%	65%	30%	67%
Gestructureerd is	89%	100%	86%	93%	64%	100%
Hardop wordt voorgedaan	64%	100%	84%	60%	58%	83%
Sturing biedt bij de uitvoer	69%	100%	95%	90%	42%	83%
Stapsgewijs is	68%	100%	73%	75%	76%	67%
Duidelijk het doel benoemt	52%	0%	46%	90%	52%	67%
Verlengd is	43%	47%	65%	35%	39%	67%
Helpt bij het opstarten	49%	100%	68%	65%	33%	83%
Ondersteunt bij gewenst werkgedrag	62%	100%	81%	48%	55%	67%
Kort en duidelijk is	65%	84%	100%	90%	39%	100%
Zelfstandigheid stimuleert is	49%	37%	57%	50%	73%	100%
Uitdaging biedt	32%	16%	35%	23%	64%	17%

¹ totaal: 136 leerlingen; kleuters: 19 leerlingen (groep 1 en 2); onderbouw (OB): 37 leerlingen (groep 3 en 4); middenbouw (MB): 41 leerlingen (groep 5 en 6); bovenbouw (BB): 33 leerlingen (groep 7 en 8); KompASS (KP): 6 leerlingen

Leerstof die						
Op niveau is	85%	100%	100%	80%	97%	100%
Niet afleidt	60%	100%	84%	60%	39%	100%
Overzichtelijk is	74%	100%	95%	88%	64%	100%
Kort en duidelijk is	74%	100%	97%	88%	55%	100%
Succeservaringen biedt	81%	100%	92%	100%	82%	100%
Zelfvertrouwen stimuleert	72%	100%	95%	78%	70%	100%
Leeractiviteiten die						
Competentiegevoelens vergroten	72%	100%	81%	95%	76%	83%
Zelfstandigheid vergroten	58%	100%	59%	38%	97%	83%
Tussentijdse feedback geeft	38%	79%	86%	48%	30%	67%
Feedback op uitvoering van opdrachten geeft	54%	84%	95%	30%	36%	67%
Gedragsinstructie direct na basisinstructie	42%	84%	65%	38%	27%	67%
Ondersteuning met materiaal	60%	100%	84%	65%	15%	83%
Structureren taak						
Opdelen kleine stapjes	54%	100%	38%	63%	15%	83%
Afdekken delen van taak	44%	26%	38%	28%	0%	33%
Vergroot lettertype	2%	0%	3%	5%	0%	17%
Eén opdracht op één bladzijde	33%	100%	24%	43%	6%	17%
Extra groot materiaal	1%	0%	0%	5%	0%	17%
Stappenplan en checklist	24%	0%	22%	50%	21%	17%
Overgangen afbakenen en verduidelijken	50%	84%	41%	65%	33%	100%
Activerende werkvormen die						
Uitdagend zijn	45%	84%	62%	15%	88%	67%
Waarbij actief geleerd wordt	61%	84%	68%	70%	73%	67%
Aansluiten bij belevingswereld	66%	84%	46%	100%	52%	100%
Maatregelen om motivatie en plezier in leren te vergroten						
Uitdagende werkvorm	42%	74%	49%	25%	61%	0%
Zelf keuzes laten maken	50%	68%	57%	35%	91%	17%
Aansluiten bij belangstelling	65%	100%	97%	50%	88%	83%
Variatie werkvormen	45%	68%	35%	13%	58%	17%
Belonen	72%	53%	92%	83%	24%	83%
Succeservaringen creëren	85%	100%	86%	88%	85%	85%

Aanpassingen leeromgeving						
Rustige werkplek	71%	100%	92%	90%	64%	100%
Prikkelreductie	75%	79%	95%	90%	67%	100%
Ordenen benodigde materialen	78%	84%	65%	70%	24%	100%

2.5. Relatie tussen onderwijsbehoefte, leeraanbod en het leerproces.

Uit de inventarisatie van de onderwijsbehoeften kunnen een aantal (voorzichtige) conclusies getrokken worden, die van invloed zijn op de huidige en toekomstige inrichting van de basisondersteuning op de Van Detschool. Als norm is een minimaal percentage van 75% procent gehanteerd. Oftewel: Wanneer 75% of meer van de leerlingen een bepaalde behoefte heeft, dient deze behoefte gerealiseerd te kunnen worden binnen de basisondersteuning.

- Voor de meeste leerlingen van de Van Detschool zijn aanpassingen in de leeromgeving belangrijk. Zij behoeven een prikkelarme of rustige werkplek, prikkel reducerende middelen en ordening bij benodigde materialen.
- Voor alle leerlingen van de Van Detschool is het van groot belang dat er op gestructureerde wijze instructie gegeven wordt. Het is daarbij belangrijk dat instructie gevisualiseerd wordt, dat er hardop wordt voorgedaan door de leerkracht en dat er veel wordt gestuurd in de uitvoering van de instructie. Deze behoeften lijken het sterkst te zijn bij de kleuters, onderbouw en middenbouw en lijken met de leeftijd af te nemen.
- De leerlingen van de Van Detschool hebben leerstof nodig die aansluit bij hun niveau en die overzichtelijk en duidelijk is. Het is van belang dat de leerstof leidt tot stimulatie van zelfstandigheid en zelfvertrouwen. Dit geldt tevens voor activiteiten. Naast dat het belangrijk is dat leeractiviteiten aansluiten bij motivatie/interesses is het van groot belang dat de leerlingen ervaren dat ze de activiteit aankunnen. Ondersteuning bij de overgangen is voor veel leerlingen belangrijk en wordt op de Van Detschool gedaan door middel van bijvoorbeeld pictogrammen, time-timers en zandlopers.
- In de taak (de leerstof) zelf lijken weinig aanpassingen gedaan te hoeven worden. Afhankelijk van de leeftijd (wordt minder naarmate ze ouder worden) moet de leerstof in deelstappen worden opgedeeld of apart (op losse stencils bijvoorbeeld) worden aangeboden.
- Naarmate leerlingen ouder worden, lijken zij meer behoefte te krijgen aan autonomie, in de vorm van zelf keuzes maken. Zij lijken minder afhankelijk te worden van externe motivatie (beloningen).

3 De inrichting van de basisondersteuning

De kwaliteit van de basisondersteuning binnen de Orionscholen is gebaseerd op het Orion kwaliteitskader voor goed onderwijs. Alle scholen werken opbrengstgericht en cyclisch aan de interne kwaliteit van het onderwijsaanbod, de ondersteuningsstructuur en de professionalisering van de leraren.

3.1 Route leerlingenzorg

3.1.1 Schematische weergave van de route leerlingenzorg

Zorgcyclus, schematische weergave

Wanneer?	Wat?	Wie?	Ondersteuning	Ouders
Week 1 22-8/ 26-8	- Scholing nieuw format groepsplannen - Didactische groepsplannen (voor aanvang schooljaar) - Overdracht leerlingen aan nieuwe leerkracht aan de hand van OPP.	PL/ TL LK LK	TL TL en GD bij nwe II	
Week 2	Scholing over doelen (OPP)	PL/ TL		
Week 3	- Start leerlingbespreking* - Doelen beschrijven in het OPP - Ouderavond	LK, ZC, SMD LK Directeur	TL en CvB TL en GD	
Week 4	CvB stelt de OPP's vast	CvB		
Week 5	Opgestelde OPP's bespreken en laten ondertekenen door gezaghebbende(n) en invullen verwachtingen ouders (ouderavond ook gewenst)	LK	TL	Ja
Week 6	Controle OPP ondertekening	ZC	GD	
Oktober/ november (tussen herfst en Kerst)	- Ronde MDO's* - Huisbezoeken/telefonische contacten	LK, TL, CVB LK, TL, SMD		Ja

Januari	• Toetsweek (LVS) • Toetsresultaten invullen in het planningstabel (OPP) • Didactische doelen evalueren (OPP) • Didactische doelen aan de hand van de cito lvs toetsen op groepsniveau evalueren in didactische groepsplannen. • Doelen sociaal gedrag en leren leren evalueren (OPP) • Aan de hand van OPP: Doelen opstellen (voor juni) in didactische GHPs + nieuwe aanpak. • SCOL invullen en doelen sociaal gedrag en leren leren opstellen	Lk LK LK LK,SMD LK LK LK	TL en loslopers TL TL TL TL TL TL	
Februari/maart	Opbrengstgesprek/leerlingbespreking* ◦ Didactische opbrengsten ◦ SCOL ◦ Nieuwe doelen OPP	LK, TL, CVB		
Februari	• Rapport	LK		Ja
April/ mei	• Ronde MDO's • Huisbezoeken/telefonische contacten • Bespreking en ondertekening OPP	LK, TL, CVB LK LKR	TL, GD/ ZC	
Juni	• Toetsweek (CITO LVS)	LK	TL en 'loslopers'	
Juni/ Juli	• Alle didactische GHP's evalueren op groepsniveau en individuele evaluatie in OPP • Opbrengstgesprek/leerlingbespreking* ◦ Didactische opbrengsten ◦ Evaluatie OPP • Rapport	LK LK/ TL/ ZC/GD LK		

--	--	--	--	--

- * Start leerlingbespreking: Deze korte LB na schooltijd (met ZC, SMD en LK) heeft als doel om een goed startmoment te creëren qua doelen, lopende zorgen en hulpverlening.
- * MDO: multidisciplinair overleg: op aanvraag worden er 2 a 3 leerlingen na schooltijd aan de hand van een probleemstelling besproken.
- * Opbrengstgesprek/ leerlingbespreking(LB):) In de maand februari en eerste week van maart zullen alle leerlingbesprekingen plaatsvinden. De dag zal starten met een ongeveer 1,5 uur durend opbrengstgesprek. Hierna volgt direct de leerlingbespreking waarin de opvallendheden/ zorgen uit het opbrengstgesprek meegenomen zullen worden. Voor deze LB wordt voor iedere leerling SCOL ingevuld en de doelen voor de tweede helft van het jaar opgesteld.
- * Opbrengstgesprek/ leerlingbespreking (juni): In juni is er een werkweek ingepland waar de gesprekken zullen plaatsvinden. Voor de leerlingbespreking wordt het OPP geëvalueerd.

Gebruikte afkortingen

CVB	commissie van begeleiding
TL	teamleider
GD	gedragsdeskundige
SP	schoolpsycholoog
SMD	schoolmaatschappelijk deskundige
SA	schoolarts
ZC	zorgcoördinator
OPP	ontwikkelings perspectief plan
LB	leerlingbespreking
LVS	leerlingvolgsysteem
CVI	commissie van indicatiestelling
Bao	basisonderwijs
PL	Projectleider kwaliteitszorg

3.1.2 Beschrijvende weergave van de leerlingenzorg

OPP opstellen

Binnen zes weken na binnenkomst wordt er voor elke leerling een OPP opgesteld. Aan de hand van dossierinformatie en informatie vanuit de CVB wordt het OPP opgesteld. In het OPP wordt o.a. de leerroute, het uitstroomniveau en de uitstroombestemming vermeld. Het uitstroomniveau wordt in termen van CITO resultaten beschreven. De doelen behorende bij deze CITO resultaten staan vermeld in de handleidingen van de methodes. Hierna zal twee maal per jaar het OPP geëvalueerd worden en besproken worden (en ondertekend) met ouders.

OPP vaststellen

Het OPP wordt vastgesteld door de CVB. Zij zijn verantwoordelijk voor het plaatsen van leerlingen in een leerroute, uitstroomniveau en uitstroombestemming. In principe wordt iedere leerling in eerste instantie geplaatst in leerroute 1.0 (regulier tempo). Pas na een didactische leeftijd van 20 maanden kan eventuele bijstelling van het leertempo plaatsvinden. Nieuwe leerlingen die binnenkomen met een hogere didactische leeftijd dan 20 maanden starten eveneens in leerroute 1.0 en worden na 3 toetsmomenten eventueel bijgesteld in leertempo. Het inschalen van leerlingen op een bepaald leertempo/ bepaalde leerroute wordt gedaan aan de hand van de volgende punten:

- IQ
- Leerontwikkeling tot nu toe (CITO LVS en methodegebonden toetsen)
- Zichtbaar gedrag/ leergedrag in de klas
- Onderwijsbehoeften
- Bevorderende factoren vs belemmerende factoren

NB: voorwaarde voor het aanpassen van het leertempo is dat er al voldoende (zichtbaar) geïnvesteerd is om de leerling op het reguliere tempo te behouden. Het ligt in de ambitie van de Van Detschool om zoveel mogelijk leerlingen binnen het reguliere tempo (leerlijn 1.0) onderwijs te bieden.

Didactisch groepsplan (GP)

In augustus en januari/ februari stellen de leerkrachten een groepsplan op voor de verschillende kernvakken. In deze groepsplannen staat vermeld welke kinderen werken aan bepaalde doelen. Deze doelen zijn vermeld in termen van de CITO toets en verwijzen naar de tussendoelen in de handleidingen. Vooral de tussendoelen laten heel concreet zien waar de leerkrachten aan werken in de klas. Bij de aanpak beschrijven de leerkrachten op welke manier zij aan de doelen werken (bijvoorbeeld a.d.h.v. het ADI lesmodel). Daarnaast staat er in de planning beschreven hoe vaak in de week er wordt gewerkt aan een bepaald vakgebied. Daarnaast vullen de leerkrachten de specifieke onderwijsbehoeften in. Hier vermelden zij wat een kind nog extra nodig heeft om zijn doel te behalen. Te denken aan: pre-instructie, aparte werkplek, werkt met koptelefoon op etc. In februari en juni/ juli evalueren de leerkrachten de groepsplannen.

OPP bespreken en vaststellen

Binnen 6 weken na start van het schooljaar wordt het OPP besproken met de ouders, dit geldt ook voor leerlingen die later instromen. De ouders krijgen o.a. uitgelegd in welk arrangement, uitstroomniveau en uitstroombestemming hun kind is geplaatst. Het streven is dat de leerkrachten het leeraanbod a.d.h.v. de doelen in de methode gaan bespreken. In datzelfde gesprek wordt met ouders gesproken over hun verwachtingen voor het aankomende schooljaar. De ouders krijgen een kopie van het OPP + een begeleidend schrijven mee naar huis. In het begeleidend schrijven staat een uitgebreide uitleg van elk kopje in het OPP.

Ondersteuning in de klas + interne ondersteuning

De leerkrachten geven de lessen zoals beschreven in de groepsplannen en in de dagplanning. In de dagplanning leggen de leerkrachten vast welk lesaanbod zij de leerlingen aanbieden op die dag. Deze planning maken zij a.d.h.v. de methodes. Het streven is om ook in de dagplanning te vermelden welke instructies een leerling nog aangeboden moet krijgen wanneer hij/ zij (langdurig) ziek is. Daarnaast nemen leerkrachten methodegebonden toetsen af en registreren dit in ParnasSys. Op deze manier en d.m.v. observaties houden de leerkrachten zicht op de leerontwikkeling van kinderen. Eén keer in de drie weken komt de TL in de klassen om te begeleiden en ondersteunen. Zij maken daarbij gebruik van een observatieformulier.

Vorbereiding leerlingbespreking

Sociale Competentie Observatie Lijst (SCOL)

In februari en juni wordt SCOL ingevuld. In SCOL wordt de sociaal emotionele ontwikkeling van de leerlingen geregistreerd. Aan de hand van het overzichtsblad uit SCOL wordt inzichtelijk gemaakt hoe de leerlingen zich ontwikkelen. Dit overzichtsblad wordt besproken tijdens de leerlingbespreking. De scores van SCOL en de inschaling op de leerlijnen worden gebruikt als richtlijn voor het opstellen van sociaal-emotionele doelen.

Leerlingbespreking

Drie keer per jaar is er een leerlingbespreking. Aan de start van het schooljaar vindt er een korte start-leerlingbespreking plaats waarin een gezamenlijk startpunt (qua onderwijs en hulpverlening) gecreëerd wordt. Twee keer per jaar is er een uitgebreidere leerling bespreking (LB): in februari en juni. Tijdens deze dag staat de volgende vraag centraal: welke (extra) ondersteuning is nodig om gestelde doelen dit jaar te behalen? (OPP). Deze leerlingbesprekingen worden gekoppeld aan de opbrengstgesprekken.

Afname Cito LVS

In januari en mei/ juni worden de Cito toetsen afgenomen. De toetsen voor begrijpend lezen, technisch lezen, rekenen en spelling worden afgenomen en geregistreerd in Parnassys.

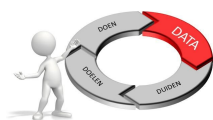
De resultaten van de toetsen worden geanalyseerd en geëvalueerd. (Zie 4.2 duiden)

Opbrengstgesprekken

In februari en juni voeren de leerkrachten opbrengstgesprekken met de teamleiders. Tijdens deze gesprekken staan de resultaten van de leerlingen centraal. Zijn de doelen behaald? Zo niet, waardoor komt dat? Er wordt dan gekeken naar kindkenmerken, aanbod, leerkrachtgedrag etc. Er wordt dan ook bepaald of er iets in het aanbod aangepast moet worden. De leerkrachten zijn te allen tijde verantwoordelijk voor de opbrengsten van de klas en zij zijn tijdens deze gesprekken sturend in waar het gesprek over moet gaan. De afspraken/ aanpassingen n.a.v. deze gesprekken worden door de teamleiders vastgelegd en wordt na afloop van het gesprek gedeeld met de leerkrachten. De leerlijn wordt in deze gesprekken **niet** aangepast. Dit mag alleen door het CVB gedaan worden aan het eind van het schooljaar.

3.2 Het onderwijsaanbod

Het onderwijsaanbod binnen de school stelt alle leerlingen in staat om de doelen te bereiken die binnen hun mogelijkheden liggen. Het onderwijsaanbod wordt gezien als bagage voor de toekomst.

Data

Leerlijnen

Op de Van Detschool is het onderwijsaanbod ingedeeld in verschillende leerroutes, gericht op de verschillende uitstroombestemmingen. Voor de kernvakken spelling, begrijpend lezen, rekenen en technisch lezen wordt er gewerkt met de leerroute 1.0 en 0.5. Voor de leergebied overstijgende vakken wordt er gewerkt met de leerlijn leren leren en sociaal gedrag. Leerroute 1.0 gaat uit van een regulier onderwijstempo en zal uitstromen naar VMBO-T en hoger. Leerlijn 0.5 heeft als uitstroombestemming Praktijkonderwijs. De school heeft veel te maken met zij-instromers die met grote leerachterstanden binnenkomen. Wanneer er doorgepland zou worden vanaf het niveau waarop de leerlingen instromen tot de uitstroom wordt er wellicht gekomen tot een Praktijk-uitstroom. Dit betekent echter bij ons niet dat deze leerling ook een praktijkroute gaat volgen (leerlijn 0.5). Alle leerlingen volgen (in principe) het reguliere tempo.

De handleidingen worden door de groepsleerkrachten gebruikt bij het maken van de groepsplannen en voor de besprekingen met de ouders.

Duiden

Het onderwijsaanbod wordt jaarlijks geëvalueerd vanuit de leerlingresultaten op schoolniveau, groepsniveau en leerlingniveau en aangepast of herzien waar nodig.

1. Schoolniveau

Per schooljaar worden de leerling resultaten op schoolniveau binnen het MT geëvalueerd. Deze evaluatiegesprekken worden één keer per jaar gevoerd a.d.h.v. dwarsdoorsnedes en twee keer per jaar a.d.h.v. groepsanalyses.

De dwarsdoorsnedes

De dwarsdoorsnedes worden gemaakt a.d.h.v. de resultaten van de schoolverlaters. Deze gegevens worden afgezet tegen de landelijke resultaten en de schoolstandaard. Het streven van de school is dat 25% van het leerlingaantal uitstroomt naar VMBO-T en hoger, 50% van het leerlingaantal uitstroomt naar VMBO-BK (en hoger) en 90% van het leerlingaantal uitstroomt naar het Praktijk onderwijs (en hoger).

Deze gegevens worden nadat ze in het MT zijn besproken teruggekoppeld naar het team.

	DL	5	10	15	20	25	30	35	40	45	50	55	60	Bestemming
25%	1.0	M3	E3	M4	E4	M5	E5	M6	E6	M7	E7	M8		VMBO - T en hoger
50%	0.75		M3+	E3+	M4	M4+	E4+	M5+	E5	E5+	M6+	E6+	M7	VMBO -BK
90%	0.5		M3		E3		M4		E4		M5		E5	Praktijk
			<M3	<M3 E	<E3	<E3 E	<M4	<M4 E	<E4	<E4E	<M5	<M5 E	<E5	ZML

Groepsanalyse in het MT

Twee keer per jaar wordt er kritisch gekeken naar het percentage groepsdoelen wat er is behaald. In het MT wordt gekeken welke doelen behorende bij de kernvakken zijn behaald en welke niet. De kernvakken waar minder goed op is gescoord worden uitgebreid besproken en geanalyseerd. Wanneer hier een actie op moet volgen dan wordt dit opgenomen in het jaarplan. In het jaarplan zal dit onderdeel als ontwikkeldeel worden beschreven. Een werkgroep/ leerteam zal zich hier dan vervolgens over buigen met als doel om de resultaten voor dit vakgebied omhoog te brengen.

Schoolanalyse met het team

Zowel de dwarsdoorsnede als de groepsanalyses worden meegenomen in een teambespreking.

2. Groepsniveau

Evaluaties groepsplannen

De groepsplannen worden twee keer per jaar geëvalueerd ((januari/ februari en juni/ juli). Bij deze evaluaties beschrijven de leerkrachten of de doelen zijn behaald en zo niet waarom niet, a.d.h.v. een gedegen analyse. Deze toelichting is erg belangrijk en is sturend voor het handelen van de leerkrachten.

Opbrengstgesprekken

De evaluaties en analyses van de groepsplannen worden tijdens de opbrengst gesprekken doorgenomen. (Zie 4.1.3)

3. Leerling niveau

Twee keer per jaar tijdens de opbrengstgesprekken wordt er naast de groepsresultaten ook gekeken naar de resultaten van de individuele leerlingen. Tijdens deze gesprekken wordt er gekeken of de individueel gestelde doelen zijn behaald en wordt er gekeken naar de leerontwikkeling a.d.h.v. de uitdraai uit ParnasSys en het OPP. Deze leerontwikkeling moet in zijn totaliteit in de gaten worden gehouden omdat een leerling zijn doelen wel kan behalen maar dan alsnog een enorme leerachterstand kan hebben.

Oudergesprekken

De ouders/ verzorgers hebben 3 keer per jaar een gesprek over onze gezamenlijke verwachtingen, onze gezamenlijke doelen en de resultaten die hun kind behaald.

Doelen

De tussen- en einddoelen in de schoolstandaard en in de methodes zijn vastgelegd en daarmee is ook vastgesteld welke doelen de school wenst te behalen met de leerlingen.

De leerlingen worden afhankelijk van hun mogelijkheden en onderwijsbehoefte geplaatst in een leerroute. We streven in eerste instantie altijd naar een regulier leertempo. De uitstroombestemming, de tussen- en einddoelen, het te verwachten leerrendement en de onderwijsbehoeften staat in het ontwikkelingsperspectief van de leerling.

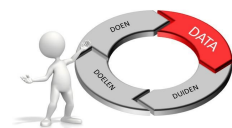

Doen

De leraar biedt het leeraanbod aan wat beschreven staat in de groepsplannen. Deze groepsplannen zijn gebaseerd op de onderwijsbehoefte van de groep leerlingen. De leraar organiseert het onderwijs op zo'n manier dat er ruimte ontstaat voor differentiatie in instructie, verwerking en ondersteuning van leerlingen. Dit gebeurt o.a. middels het werken met het ADI lesmodel. In de groepsplannen zijn de doelen, de differentiatie, de werkwijze en planning en de evaluatie opgenomen.

3.3 De ondersteuningsstructuur

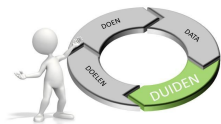
De onderwijsstructuur in de school is zo ingericht dat het leerrendement en de onderwijsbehoefte van de leerlingen constant in beeld is. Het effect van onderwijsaanbod wordt nauwlettend gevolgd om de toekomstmogelijkheden van de leerlingen te versterken en vergroten.

Data

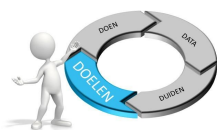
De opbrengsten/ het leerrendement van de leerlingen worden op een betrouwbare en inzichtelijke wijze in beeld gebracht op schoolniveau, groepsniveau en leerlingniveau in een toegankelijk leerlingvolgsysteem en een ontwikkelingsperspectief per leerling. Alle

leraren verzamelen de leerlingresultaten en leggen een relatie tussen de inrichting van het onderwijs en het ontwikkelingsperspectief van de leerlingen. (Zie 4.1)

Duiden

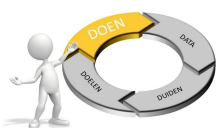
Het effect van het onderwijs op de resultaten van de leerlingen wordt tenminste 2x per jaar geanalyseerd en geëvalueerd in groeps- en leerlingbesprekingen. (Zie 4.1 duiden)

Doelen

De analyse van de resultaten van de leerlingen heeft meerdere doelen, zoals:

- 1) Het opstellen, herzien of bijstellen het ontwikkelingsperspectief van de leerling;
- 2) Bijstellen en aanpassen van aanpak (leerinhoud, leertijd enz.) voor de leerling;
- 3) De leerling te plaatsen in de juiste leerroute/ het juiste arrangement;
- 4) Het herzien van de inrichting van het leeraanbod en het leerproces in de verschillende leerlijnen;
- 5) Het opstellen van een verbeterplan binnen een van de leergebieden of gericht op de professionalisering van de leraar.

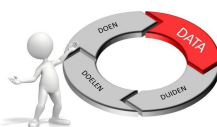

Doen

De school hanteert vaste procedures voor het vaststellen en monitoren van de vorderingen van de leerlingen (zie hierboven).

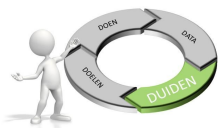
3.4 De professionalisering van de leraren

Binnen de Van Detschool is werken aan een professionele leergemeenschap een structureel onderdeel van het onderwijs. De onderwijsprofessionals werken samen aan een zo hoog mogelijk effect van het onderwijs op de leerresultaten van de leerlingen in de vakdidactische en vakoverstijgende leergebieden. Aan de didactische en pedagogische competenties van de leraren worden binnen de Van Detschool hoge eisen gesteld en er wordt cyclisch gewerkt aan de kwaliteit van het leren (aanbod en inhoud).

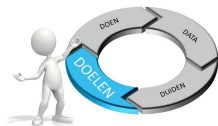
Data

In het schooljaar 2016-2017 wil de Van Detschool starten met een nul-meting van de didactische, organisatorische en pedagogische competenties van leraren. De aandachtspunten worden meegenomen in zowel pop's van leerkrachten als in het TOP (team ontwikkelings plan).

Duiden

De kwaliteitsmetingen zullen worden geanalyseerd en besproken met de leraren. N.a.v. de analyse wordt samen met het team bepaald wat de ontwikkeldelen voor het team gaan worden. Er wordt een TOP opgesteld. De meting wordt op individueel vlak meegenomen in de coaching en evt bij het opstellen van een pop.

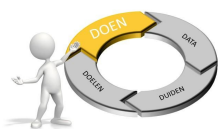
Doelen

De professionaliseringsdoelen voor het team en voor de individuele leraren worden vastgelegd in een gedifferentieerd professionaliseringsplan. In dit gedifferentieerd professionaliseringsplan staan de:

- Doelen voor excellente leraren
- Doelen voor de leraren die voldoen aan de basiscompetenties
- Doelen voor leraren die niet voldoen aan de basiscompetenties

Het gewenste leerkrachtgedrag wordt in concrete afspraken vastgelegd. In de beschrijvingen is zichtbaar dat het didactisch, pedagogisch en organisatorisch gedrag van de leraar afgestemd wordt op de toenemende zelfredzaamheid en zelfstandigheid van de leerling.

De school formuleert op deze wijze een standaard voor de kwaliteit van de leraar en legt de relatie met de opbrengsten van de leerlingen.

Doen

Eén keer in de drie weken observeren de teamleiders +/- 45 minuten in de klassen. De observaties richten zich op pedagogische en didactische aanpak van de leerkrachten. N.a.v. deze observatie voeren de leerkrachten een gesprek met de teamleider, van waaruit concrete actiepunten worden opgesteld. Dit gesprek duurt maximaal een uur. Naast deze observaties leggen de teamleiders ook flitsbezoeken af. Deze observaties duren maar drie minuten en hoeven niet perse worden nabesproken. Naar aanleiding van de flitsbezoeken wordt een reflectieve vraag opgesteld. De observaties worden uitgevoerd a.d.h.v. een observatieformulier. De leerkrachten en de teamleiders kunnen beide aangeven waar de observaties en de begeleiding zich op moet richten.

In de gesprekkencyclus heeft de Van Detschool beschreven welke gesprekken wanneer en met wie gevoerd worden. Het behalen van de gestelde doelen wordt in de verschillende gesprekken systematisch besproken.

3.5 Taken en verantwoordelijkheden binnen de ondersteuningsstructuur

Binnen de ondersteuningsstructuur van de Van Detschool staan twee organen centraal: de CVB (commissie van begeleiding) en het MDO (multidisciplinair overleg). Daarnaast is er een grote rol weggelegd voor de teamleiders en directie. Hieronder zullen in algemene zin deze organen toegelicht worden en vervolgens zullen specifiek de taken en verantwoordelijkheden van verschillende personen toegelicht worden.

3.5.1 CVB en MDO

Het CVB wordt vanaf 1 januari 2017 voorgezeten door de directeur. De directeur is eindverantwoordelijk.

CVB

De commissie van begeleiding bestaat uit de volgende vaste leden:

- Zorgcoördinator
- Schoolmaatschappelijk Deskundige
- Schoolarts (GGD)
- gedragsdeskundige
- Gedragsdeskundige
- Teamleider
- OKT medewerker (op uitnodiging)
- Leerplichtambtenaar (op uitnodiging)

De CVB komt een aantal keren per jaar in deze vaste formatie bij elkaar om te voldoen aan de wettelijk vastgestelde kerntaken:

- Jaarlijks vaststellen van het OPP
- Vaststellen van het eerste OPP
- Mogelijk bijstellen van het OPP

MDO

Het MDO is een multidisciplinair overleg waarin op basis van de verschillende kennisgebieden de directie geadviseerd wordt rond het brede gebied van zorg. Het schoolse functioneren van het kind met een psychiatrisch beeld en diens interactie in en met het gezin en zijn omgeving wordt in het overleg met de verschillende disciplines in kaart gebracht.

Het MDO is mede verantwoordelijk voor de zorg die, binnen de school, aan het kind wordt gegeven. De ontwikkeling van de leerling wordt besproken aan de hand van observaties, didactische toetsen, onderzoeken (psychologisch, psychiatrisch, gezin) en afstemming met hulpverlening en ouders. De aanpak en zorg kan op basis daarvan worden bijgesteld.

De verschillende disciplines in het MDO brengen het beeld en de handelingsadviezen vanuit hun eigen deskundigheid en taak binnen het zorgaanbod van de school als volgt in kaart.

Het MDO wordt gevormd door werknemers die ook in de CVB zitten. Het MDO hoeft echter niet altijd in volledigheid bij elkaar te zijn om bovenstaande activiteiten uit te voeren. Het MDO heeft een adviserende functie richting de CVB, zodat de CVB zich binnen de beschikbare tijd kan richten op de kerntaak. Twee keer per jaar is er ook een MDO moment per groep gepland waar leerlingen ingebracht kunnen worden.

Het MDO bestaat uit de volgende leden (wisselend van samenstelling):

- Zorgcoördinator
- Schoolmaatschappelijk Deskundige
- Schoolarts (GGD)
- Gedragsdeskundige
- Teamleider
- Leerkracht/ leerkrachtondersteuner
- Logopediste
- Directeur

NB: Stichting Orion heeft in het managementstatuut beschreven dat het advies dat de CVB

over het OPP van de leerling richting het bestuur moet geven gemandateerd is aan de directeur van de locatie.

3.5.2 Taken en verantwoordelijkheden uitgewerkt

Gedragsdeskundige

Taken/verantwoordelijkheden binnen de kerntaak van de CVB:

- Input geven bij de vaststelling of bijstelling van het OPP vanuit ortho-pedagogisch perspectief.

Algemene taken GD:

Psycho-diagnostisch onderzoek

- Maken van dossieranalyse; opvragen gegevens, inlichten betrokkenen, gesprek met leerkracht.
- Onderzoek doen, normering/ interpretatie, verslaglegging, deelnemen MDO, gesprek ouders en overdracht leerkracht en doorverwijzing voor meer uitgebreid diagnostisch onderzoek.

NB: Psychologische onderzoeken ouder dan 2 jaar worden alleen opnieuw uitgevoerd als de CVB heeft bepaald dat er aanleiding is om opnieuw onderzoek te doen.

Deelname leerling-besprekingen

- Aanwezigheid en voorbereiding; lezen/analyseren OPP, SCOL en observaties in de klas. Na afloop uitvoering van werkafspraken.

Aanvragen TLV's

- GD houdt dossiers bij en maakt lijst van leerlingen die een (nieuwe) TLV nodig hebben. Bij de LB wordt vooraf aangegeven voor welke leerling een TLV nodig is, zodat bekeken kan worden of er nog sprake is van onderwijsbeperkingen.
- GD is indien nodig aanwezig bij TLV gesprekken / moet handtekening zetten.

Opstellen van eerste OPP

- GD maakt het integratief beeld van een nieuwe leerling/ Instroom-OPP.
- De GD maakt samen met de leerkracht de eerste psychosociale doelen m.b.v. het dossier.

Leerkrachtbegeleiding bij (zeer) ingewikkeld gedrag en/of leren

- Ondersteuning bij kinderen met specifieke stoornissen n.a.v. afspraken op de LB/ rondvraag of in overleg met ZC.
- GD ondersteunt op de eerste plaats de leerkrachten in de aanpak van omgaan met ingewikkeld gedrag. Gezamenlijk (of tijdens de LB) kan besloten worden dat GD zelf tot begeleiding overgaat. Het zal gaan om kinderen die (zeer) ingewikkeld gedrag laten zien of kinderen waarbij de ondersteuning van de teamleiders onvoldoende vooruitgang laat zien. Uitgangspunt bij de begeleiding van zowel de teamleider als SO is het ondersteunen van de leerkracht om een zo goed mogelijke aanpak te kiezen om de randvoorwaarden op school voor het kind te optimaliseren en doelstellingen zoals in het OPP opgenomen te realiseren.

Specifieke taken GD:

- (Aanmeldings-) Trajectbegeleiding bij nieuwe leerlingen
- GD bekijkt de dossiers van alle nieuwe leerlingen en maakt waar nodig dossier compleet, maakt inhoudelijke beoordeling en verzorgt de plaatsing. Hiertoe behoort het inpraten van collega's. De GD zorgt voor een overlegmoment vóór de start van nieuwe leerlingen waarbij de leerkracht aanwezig is.
- Observatie Voorziening (tijdelijk); observeren van leerlingen die tijdelijk hier op school verkeren om te kijken of terugkeer naar het BaO mogelijk adhv

- handelingssuggesties
- Coördinatie Kompas klassen
- Leerlingen volgen, onderzoek verrichten of coördineren bij extern onderzoek, voortgangsgesprekken met ouders, afstemming hulpverlening. Daarnaast administratieve afhandeling, aanvragen beschikking en school plaatsingen en deelname aan het ODR-overleg.

Schoolmaatschappelijk deskundige

De SMD houdt zich voornamelijk bezig met aangewezen leerlingen en hun thuissituatie, meestal afgesproken in de LB/ MDO of afgestemd met ZC.

Taken/verantwoordelijkheden binnen de kerntaak van de CVB:

- Input geven bij de vaststelling of bijstelling van het OPP vanuit het thuissituatie perspectief.

Algemene taken:

Sociaal onderzoek (kennismakingsgesprekken):

- Op aanvraag n.a.v. onvoldoende beeld (of problematische) gezinssituatie bij de start van plaatsing.
- Ouders worden uitgenodigd voor een kennismakingsgesprek.

Motivatiesgesprekken voor doorverwijzing hulpverlening

- Gesprekken op school en/of thuis met ouders wanneer er zorgen zijn over het kind. De gesprekken zullen gericht zijn om daar waar mogelijk z.s.m. te verwijzen naar passende hulpverlening.

Realiseren van doorverwijzingen

- Het doorverwijzen naar verschillende instellingen voor hulpverleningsvormen. Wanneer het om GGZ instellingen gaat kan er in overleg met de CVB besloten worden wie dat gaat doen.

Aanwezigheid bij leerlingbespreking en MDO

Bijhouden van stand van zaken externe hulpverlening en terugkoppeling naar OZC

Aandachtsfunctionaris kindermishandeling

Schoolarts

De schoolarts is in dienst van de GGD en werkt voor een aantal uur op de Van Detschool.

Taken/verantwoordelijkheden binnen de kerntaak van de CVB:

- Input geven bij de vaststelling of bijstelling van het OPP vanuit medisch perspectief.

Algemene taken:

- Kennismakingsonderzoek (binnen een jaar na aankomst op school)
- Regulier Periodiek Geneeskundig Onderzoek (elke 2 of 3 jaar)
- Overdracht naar Voortgezet Onderwijs
- Medisch onderzoek op verzoek van de CVB
- Verwijzingen naar huisartsen, ziekenhuizen en GGZ
- Overleg met leerkrachten inzake JGZ vragen
- Begeleiding bedplassen en overgewicht
- Aanwezig bij de leerlingbespreking
- Aanwezig bij CVB en MDO

Zorgcoördinator

Taken/verantwoordelijkheden binnen de kerntaak van de CVB:

- Formeel vaststellen of bijstellen van het OPP op basis van de input van de andere CVB leden.
- Coördineert aanmeldingen en doet kennismakingsgesprekken met ouders van nieuwe leerlingen.

Algemene taken:

Voorzitter en organisatie CvB-overleggen

Voorzitter MDO

Voorzitter en organisatie rondom leerlingbesprekingen

- De ZC houdt de algehele voortgang van de leerlingen door het jaar heen in de gaten. Leidend daarin zijn de gemaakte afspraken vanuit de leerlingbespreking en de doelen zoals vastgesteld in het OPP. Er vindt daarnaast regelmatig overleg plaats met de teamleiders.
- Rondom de leerlingbespreking heeft de ZC nauwe afstemming, over ieder kind dat in behandeling is, met de verantwoordelijke disciplines of externe behandelaars werkzaam binnen de school.

Organisatie van het MDO

- De ZC inventariseert de hulpvragen en organiseert de bespreking. De ZC houdt overzicht op het nakomen van de gemaakte afspraken.

Aanspreekpunt voor leerkrachten i.v.m. zorgen over de algehele ontwikkeling van een kind.

- De ZC is voor leerkrachten aanspreekpunt wanneer er zorgen zijn rondom de thuissituatie of er grote zorgen zijn die van invloed zijn op de algehele ontwikkeling (of behalen van doelstellingen zoals vastgesteld in het OPP) van een kind. Wanneer het gaat om gedrag in de klas en/of de leerontwikkeling is de teamleider het eerste aanspreekpunt.

Aanspreekpunt voor hulpverleners/instellingen over leerling

- Hulpverleners willen graag weten hoe het gaat op school met een leerling, maar de school wil meer dan alleen informant zijn voor de hulpverlening, namelijk tevens meedenken in wat nodig is voor de leerlingen. Hiervoor is regelmatig overleg en afstemming nodig. Wanneer er een nieuw contact is met een instelling voor een bepaalde leerling, is het de bedoeling dat het eerste contact met de ZC of de betrokken SMD is. Bij de leerkracht ligt de verantwoordelijkheid om aan te geven hoe het in de klas gaat. Voor strategie en afstemming tussen school en de hulpverlening is de ZC in samenwerking met overige CVB-leden verantwoordelijk. Dit om de continuïteit in het proces te waarborgen.

Afstemming van zorg en onderwijs (zowel intern als extern)

- Algemene afstemmingsgesprekken (rond de tafel met alle betrokkenen) worden georganiseerd door ZC of betrokken SMD waarbij zoveel mogelijk de ouders en de leerkracht aanwezig zijn. Het is de wens om op termijn te bekijken of externe hulpverleners/behandelaars aanwezig kunnen zijn bij de LB voor een optimale afstemming van het aanbod. Daarnaast houdt de ZC in beeld of behandel- en schooldoelen niet in conflict zijn met elkaar. De ZC houdt in Parnassys bij wat de adviezen van behandelaars zijn en koppelt dit terug naar de gehele CVB op het moment dat dit gevolgen heeft voor de realisering van doelen zoals beschreven in het OPP. De TL is er verantwoordelijk voor dat de informatie bij de betreffende leerkrachten terecht komt (zie beschrijving bij TL)

Deelname aan vergadering schoolteam

Deelname aan het MT-overleg

Werkbegeleiding van stafleden en disciplines

Aandachtsfunctionaris kindermishandeling

Functionaris sociale veiligheid

Teamleider

De teamleider-taken worden uitgevoerd door drie medewerkers. Elke teamleider is gekoppeld aan een deel van de groepen.

De teamleider verzorgt werkbegeleiding en coaching voor leerkrachten en is betrokken bij de leerlingenzorg. De teamleider is het aanspreekpunt voor leerkrachten en andere CVB-leden en heeft op afspraak contact met externen.

Verder maakt de teamleider deel uit van het managementteam. Zij overlegt met directie over knelpunten betreffende groepen en leerlingen, actuele zaken en gewenste ontwikkelingen op het gebied van methoden en middelen. Ook neemt de teamleider deel aan de leerlingbesprekingen, MT overleg en het CVB.

Indien wenselijk kan de teamleider betrokken worden bij gesprekken met ouders.

De teamleider brengt advies vanuit het CVB over naar de leerkrachten.

Taken/verantwoordelijkheden binnen de kerntaak van de CVB:

- Input geven bij de vaststelling of bijstelling van het OPP vanuit onderwijsinhoudelijk perspectief

Algemene taken

- Deelnemen aan het managementteamoverleg
- Voorzitten van vergaderingen
- organiseren van studiedagen
- coördineren stagiaires
- Kernprocedure regelen
- Overnemen van klassen bij afwezigheid van leerkrachten
- Maken van de indeling van de groepen
- Coördineren van activiteiten rond SCOL
- Verwijzen naar andere vormen van onderwijs
- Onderwijskundig beleid maken

Leerkrachtondersteuning

- Coachen en begeleiden van leerkrachten d.m.v. coachingsgesprekken
- Opstellen van begeleidingsplannen
- Klassenbezoeken t.b.v. klassenmanagement, groepsaanpak en individuele aanpak van leerlingen op basis van de hulpvraag van de leerkracht
- Begeleiding op basis van individuele doelen leerlingen geformuleerd in het OPP
- Mentorschap voor nieuwe leerkrachten
- Ondersteunen bij het opstellen van het OPP/ groepsplannen
- Voeren van voortgangs- en ontwikkelingsgesprekken. Opstellen POP met leerkrachten
- ontwikkelen teamontwikkelingsplan

Leerlingbegeleiding

- Bijhouden LVS, voorbereiden van toetsen
- Samenstellen van leerstofpakket voor nieuwe leerlingen
- Bijwonen LB, notuleren en besluitenlijsten maken

- Back-up achterwacht van leerlingen die tijdelijk uit de klas zijn gestuurd
- Didactische ontwikkeling volgen en optimaliseren
- Lid van commissie van begeleiding

Opbrengstgesprekken

De teamleiders voeren *voor* de leerlingbesprekingen opbrengstgesprekken (groepsbesprekingen). Tijdens deze opbrengstgesprekken geeft de leerkracht aan wat zijn/haar handelen voor resultaat heeft op de voortgang van de realisatie van doelen zoals opgesteld in het OPP. De leerkracht is tijdens dit gesprek verantwoordelijk voor het aandragen van de hulpvragen. Op dit moment kunnen leerkracht en teamleider besluiten om bestaande aanpakken/methodieken te wijzigen om doelen die niet gehaald lijken te worden alsnog te halen (zie verder stappenplan opbrengstgesprekken).

Directeur

Algemene taken:

- Naast de leerkracht aanspreekpunt voor ouders
- Consult- en aanmeldingscontacten aanmeldingen.
- Op afroep aanwezig op leerling-bespreking, MDO en CVB overleg.
- Strategisch in te zetten bij gesprekken met ouders en afstemmingsgesprekken.
- Ondersteuning in pedagogische aanpak van leerlingen (uit de klas, straffen etc) wanneer de teamleider niet beschikbaar is.
- Voortgangsgesprekken met teamleiders, stafleden en disciplines

4 De inrichting van de extra ondersteuning

4.1 Leerlingen verschillen in ondersteuningsbehoefte

In hoofdstuk 3 is te lezen wat de basisondersteuning inhoudt en hoe zich dit vertaalt in onder andere leerstofaanbod, lesmateriaal, onderwijsomgeving en professionaliteit. Hiermee kan de Van Detschool +/- 85% van de leerlingpopulatie bedienen in hun ondersteuningsbehoefte.

Voor een aanzienlijk deel van de leerlingen geldt dat de ondersteuningsbehoefte dermate speciaal of complex is, dat met de basisondersteuning onvoldoende kan worden bereikt. Het gaat om leerlingen die, vanwege ernstige emotieregulatie-problemen en/of ernstige communicatieve beperkingen niet (voldoende) kunnen meekomen in het didactische en pedagogische groepsaanbod. De problematiek vertaalt zich in 'extra' ondersteuningsbehoeften. Deze 'extra' behoeften, zijn ons uitgangspunt wanneer we extra ondersteuning inrichten voor een leerling. In paragraaf 4.2.2. gaan we hier dieper op in.

In dit hoofdstuk zullen we uiteenzetten op welke manier de extra ondersteuning op de Van Detschool geboden kan worden en hoe de samenwerking met ketenpartners er zowel intern als extern uit ziet.

4.2. Deskundigen in de school en de ketenpartners

De diversiteit van de leerlingpopulatie, maakt dat de extra ondersteuningsbehoefte tevens zeer divers is en zich niet laat vangen in een specifiek behandel- of begeleidingsaanbod. Flexibele afstemming op de hulpvraag van zowel de leerling als het eromheen functionerende systeem is noodzakelijk en betekent in de praktijk dat wij met veel verschillende zorgaanbieders samenwerken, zowel binnen als buiten de school. Binnen de school is naast formatie voor de basisondersteuning, formatie beschikbaar gesteld voor het voorzien in de extra ondersteuning. Hier gaan we in paragraaf 4.2.2. verder op in.

Waar de hulpvraag dermate groot is en de mogelijkheden van de school overstijgt, verwijzen wij door naar externe zorgverleners en instanties (verder uitgewerkt in paragraaf 4.2.3).

4.2.1. Inzet van formatie voor de basisondersteuning en extra ondersteuning

Totale formatie van de school	
-------------------------------	--

Totale formatie schoolleiding 1 Fte directeur	1.0 % van de totale formatie
Totale formatie basisondersteuning - De basisondersteuning is alle formatie die wordt ingezet op de basisondersteuning in de groep Groepsleerkrachten: Fte 17,7	65,5 % van de totale formatie
Totale formatie begeleiding leraren in de basisondersteuning (IB enz) Fte 2.6 - teamleiders	2,5 % van de formatie
Totale formatie extra ondersteuning	Hoeveel procent van de formatie
* Zorgcoördinator: * Gedragsdeskundigen: * Sociotherapeuten: * Schoolmaatschappelijk deskundige: * Logopediste: * Conciërge: * Administratief medewerker: * Projectleider Verbetertraject	31 % van de formatie

4.2.2. Extra ondersteuning/zorg binnen de school

Verschillende disciplines binnen de Van Detschool, bieden in nauwe afstemming met ouders/verzorgers en externe behandelaars/zorgverleners, extra ondersteuning binnen de school. Afhankelijk van de aard van de ondersteuningsbehoefte wordt passende begeleiding geboden. Een begeleidingstraject kan in duur en frequentie variëren, maar het uitgangspunt is wel dat de ondersteuning op den duur moet kunnen afgebouwd. Wanneer er binnen de afgesproken termijn onvoldoende vooruitgang wordt geboekt, kan dit betekenen dat begeleiding moet worden geïntensiveerd op school, maar het kan ook betekenen dat leerlingen verwezen worden naar externe zorg/behandeling. In bepaalde gevallen kan ook blijken dat een andere onderwijssetting beter aansluit bij de behoefte van een leerling (zie ook hoofdstuk 5: grenzen van de ondersteuning).

Hieronder volgt een beschrijving van de extra ondersteuning die binnen de school geboden kan worden:

Schoollogopedie

Bij schoollogopedie kan het zowel gaan om de advisering van leerkrachten, onderwijsassistenten of andere bij het onderwijs betrokken personen en ouders. De taken van de logopediste bestaan uit het signaleren, screenen, diagnosticeren en/of behandelen van de leerlingen. Wanneer blijkt dat sprake is van spraak/taalproblemen die een belemmering vormen ten aanzien van de onderwijsparticipatie, wordt behandeling opgestart. De relatie met het onderwijsproces staat dus voorop en behandeldoelen worden hierop afgestemd. Waar nodig wordt de samenwerking met externe logopedisten of deskundigen gezocht. Dit is bijvoorbeeld het geval, wanneer de hulpvraag dusdanig groot of complex is, dat de afgesproken behandeltime op school of de wijze van behandelen niet voldoende blijkt te zijn.

Fysiotherapie

Voor een groot deel van de leerlingpopulatie, geldt dat de ontwikkelingsstoornis, zich tevens op motorisch gebied manifesteert. In een aantal gevallen leiden motorische problemen tot belemmeringen in het onderwijsproces. Wanneer wij dit signaleren, gaan we in gesprek met de ouders en verzorgers en brengen we hen in contact met de

fysiotherapeut, die behandeling onder schooltijd op school kan geven.

Redenen om te verwijzen naar fysiotherapie zijn onder andere:

- het verbeteren van de fijne motoriek
- het verbeteren van de grove motoriek
- lichaamsbewustwording vergroten
- vertrouwen vergroten in eigen lichaam

Gedurende twee dagen per week is er een fysiotherapeut van Praktijk Diemen aanwezig in de school. De fysiotherapeut staat niet op formatie van de school. De bekostiging loopt via de zorgverzekeraar van de leerling.

Systeembegeleiding

De schoolmaatschappelijk deskundige voert met iedere nieuwe ouder/verzorger een kennismakingsgesprek en inventariseert of er een hulpvraag ligt bij ouders, waarvoor verwijzing naar een externe instantie nodig is. Tussentijds voert zij ook gesprekken, vaak wanneer er zorgen gesignaleerd zijn door de school, maar ook wanneer ouders/verzorgers zelf aangeven vast te lopen in de thuissituatie. De schoolmaatschappelijk deskundige helpt ouders op weg door ze te informeren over mogelijkheden, maar regelmatig ook door ze in contact te brengen met instanties die de verdere hulpvraag kunnen oppakken.

Voor een aantal ouders/verzorgers geldt dat er weerstand of angst bestaat om een dergelijk traject aan te gaan. Door een verleden van keer op keer falende hulpverleningstrajecten kan het voor hen soms een hoge drempel zijn om daadwerkelijk hulp te zoeken. Binnen de Van Detschool werken wij daarom samen met ATos (Altra Thuis en op School). Via AToS is een gezinsbegeleider aan de school verbonden, die zich richt op het begeleiden van de ouders van leerlingen van onze school. Hierbij staat opvoedingsondersteuning centraal, maar de AToS medewerker ondersteunt ouders ook waar nodig op andere gebieden. Hierbij kan gedacht worden aan financiën, huisvesting, contacten met andere instanties e.d. Daarnaast werkt de AToS medewerker met het kind individueel op school. Hierbij werkt zij met elementen uit de rots/water training, het IK boek, sociale vaardigheidstraining enz. De kracht van deze vorm van begeleiding is dat de driehoek school, thuis en vrije tijd met elkaar verbonden worden.

De school kan de AToS medewerker inzetten wanneer dit nodig is. Er wordt dan door de schoolmaatschappelijk deskundige een verwijzing gevraagd bij Bureau Jeugdzorg en in sommige gevallen kan er een directe verwijzing plaatsvinden via de schoolarts in het kader van de transitie jeugdzorg.

Er is wekelijks overleg met de AToS medewerker, waarbij zowel de lopende casussen als de eventuele nieuwe aanmeldingen worden besproken.

Gedragsdeskundigen en sociotherapeuten

De twee gedragsdeskundigen van de Van Detschool voeren lichte vormen van behandeling uit, bij leerlingen bij wie er een specifieke hulpvraag ligt die 'te licht' is voor derdelijnszorg of voor leerlingen die bijvoorbeeld op een wachtlijst staan, maar wel met spoed behandeling nodig hebben. Het kan ook zijn dat een dergelijk traject wordt opgestart, om te screenen of verdere verwijzing noodzakelijk is. Dit gebeurt regelmatig om de kans op een succesvolle 'match' tussen leerling en behandeling/zorg te vergroten. Wij hechten hier veel belang aan, omdat het voor onze kwetsbare populatie vaak al behoorlijk belastend is om extern behandeling te krijgen.

Een belangrijk doel van de individuele begeleidingstrajecten door de gedragsdeskundigen, is om generalisatie te stimuleren. Het komt regelmatig voor dat leerlingen elders behandeling krijgen of hebben gehad, maar geleerde vaardigheden moeilijk kunnen toepassen op school. De begeleiding van de gedragsdeskundige richt zich in zulke gevallen op het maken van een vertaalslag van de behandeling naar de dagelijkse praktijk in de klas.

Intensieve ondersteuning

Op de Van Detschool werken twee sociotherapeuten, die verschillende individuele trajecten van begeleiding bieden op basis van de extra ondersteuningsbehoefte. Voor een deel van onze leerlingen geldt dat het vanwege ernstige emotieregulatie-problemen en/of ernstige communicatieve beperkingen niet (voldoende) lukt om mee te komen in het didactische en pedagogische groepsaanbod. Zij hebben bij bepaalde aspecten van de dagelijkse routine (bijvoorbeeld bij groepsgewijze instructies, gymmen, spelen) behoefte aan individuele begeleiding en sturing. Middels een individueel handelingsplan wordt gewerkt aan het versterken van regiefuncties en/of specifieke ontwikkelingsdomeinen.

Middels individuele begeleiding van sociotherapeut wordt het handelingsplan uitgevoerd in de klas. Waar nodig kunnen bepaalde vaardigheden buiten de klas worden ingetraind. De sociotherapeut staat onder supervisie van de gedragsdeskundige.

Het is ook mogelijk dat de individuele (schaduw)begeleiding door een externe partij wordt geboden. Zo werken we op de Van Detschool veel samen met psychologenpraktijk Flinck en Stokkel.

Zeer intensieve ondersteuning: De KompASS-klassen

Voor zo'n 5% van de leerlingen geldt, dat deze de emotieregulatie-problemen en/of de communicatieve beperkingen dusdanig ernstig zijn, dat gedurende de hele dag individuele begeleiding nodig is. De ondersteuningsbehoeften overstijgen de mogelijkheden van een intensief onderwijszorgarrangement. Om te kunnen bepalen of een leerling al dan niet geplaatst wordt in een speciale auti-klas (de KompASS-klas), oftewel een zeer intensief onderwijszorgarrangement, dient helder beschreven te staan waarom de basisondersteuning en het de individuele begeleiding zoals hierboven genoemd, niet toereikend is.

Dit betekent dat de intensiteit van de ondersteuning cumulatief is. Let wel: de basisondersteuning en intensieve ondersteuning hoeven niet per se op de Van Detschool geboden te zijn; het kan ook zijn dat op een andere speciaal onderwijs school al dermate intensief ondersteund is zonder voldoende resultaat en dat een externe leerling direct geplaatst kan worden in de KompASS-klas.

We zijn dit schooljaar gestart met twee KompASS-klassen. In iedere KompASS-klas is plaats voor 4 leerlingen, die didactisch en pedagogisch worden begeleid door een leerkracht en een sociotherapeut. Hierdoor kan veel individuele aandacht en begeleiding aan de leerling gegeven worden en kan begeleiding zowel vanuit onderwijs- als zorg perspectief geboden worden. Het is van belang om op basis van bestaande dossierinformatie, gesprekken met de ouders/verzorgers, behandelaars en vorige leerkracht, de ondersteuningsbehoeften helder in kaart te brengen en op basis daarvan het OPP op te stellen. Hierin staat specifiek beschreven wat de leerling nodig heeft ten aanzien van leermiddelen/materiaal, taken, instructie en pedagogische begeleiding / gedragsaanpak.

De frequentie van bespreken en evalueren is groter dan bij de overige leerlingen op de Van Detschool. Iedere 6 weken vindt er een evaluatiegesprek plaats met de ouders/verzorgers en op indicatie andere betrokkenen. Uit dit gesprek kan blijken dat ondersteuning thuis of in een externe instantie noodzakelijk wordt geacht en dit wordt in overleg met de CvB worden. Er kan ook uit blijken dat ontheffing van de onderwijstijd geïndiceerd is. Hiertoe nemen de directie en zorgcoördinator contact op met de leerplichtambtenaar. Alle betrokkenen ontvangen schriftelijk verslag van de tussentijdse evaluatiegesprekken.

4.2.3. De samenwerking met ketenpartners

De Van Detschool werkt samen met het alle vormen van beschikbare jeugdhulpverlening, orthopedagogische centra en kinder- en jeugdpsychiatrie zoals

GGZ-organisaties. Deze samenwerking is weergegeven in onderstaande lijst. Veel van de bij ons geplaatste leerlingen en hun ouders hebben voor zij bij de Van Detschool aangemeld worden al contacten met hulpverleners. Wij proberen deze voor ouders vertrouwde hulpverleners in overleg met de ouders bij de school te betrekken, zodat we ook hun adviezen in het schoolaanbod kunnen verwerken. Aangezien de Van Detschool diverse regio's bedient in Noord-Holland en Utrecht, is er sprake van een grote diversiteit aan ketenpartners.

Kinder- en jeugdpsychiatrie	Aanbod
Bascule Triversum Opvoedpoli Lucertis Curium Leo Kannerhuis Lijn 5 MOC 't Kabouterhuis	Onderzoek/Diagnostiek Behandeling (ambulant, poliklinisch en (deeltijd)klinisch) Systeembegeleiding/behandeling
Jeugdzorginstanties	
Altra Spirit	Trajectbegeleiding Opvoedingsondersteuning Systeembegeleiding
GGD	Schoolarts
MEE	Clïënt-ondersteuning (kortdurende ondersteuning op alle leefgebieden)
BJRA en Veilig Thuis	Waarborgen veilige opvoedingssituatie Ondersteunen bij zorgen omtrent veiligheid

5 Grenzen van de ondersteuning

Heftige vormen van psychiatrische problematiek

Als de zorgvraag voor een leerling zo groot is dat die voorliggend is voor de onderwijsvraag, dan verwijst de Van Detschool op advies van de Commissie van de Begeleiding en in overleg met ouder(s)/verzorger(s) en eventuele betrokken instanties naar een passende zorgaanbieder of behandelsetting. In dergelijke situaties is er sprake van stagnatie in het onderwijsleerproces van de leerling.

Fysieke agressie (algemeen/ naar personeel)

Daarnaast heeft de Van Detschool grenzen gesteld bij de ernst en frequentie van agressieproblematiek. Leerlingen die een dermate ernstige vorm van agressie vertonen, die de veiligheid van zichzelf, de leerlingen en/of medewerkers op school in het geding brengt, zullen in verband met deze veiligheidsoverwegingen worden doorverwezen naar een behandelsetting.

Leerlingen die een eenduidige gedragsmatige aanpak behoeven

Voor een aantal leerlingen geldt dat de grote diversiteit van de populatie leerlingen op de Van Detschool, als een belemmerende factor kan worden gezien. Waar op de Van Detschool onderwijs vaak individueel op maat moet worden afgestemd, geldt ook dat de leerkracht in de aanpak en begeleiding veelvuldig moet differentiëren. Dit betekent dat de hoeveelheid aan eisen en/of de wijze waarop er eisen gesteld worden, per leerling kan verschillen. Dit kan verwarring en onrust scheppen bij leerlingen, die erg gericht zijn op hun omgeving en juist baat hebben bij een eenduidige gedragsaanpak. Zij kunnen het moeilijk verdragen, wanneer de regels en afspraken niet voor iedereen hetzelfde zijn en ondervinden hier last van in hun dagelijkse functioneren. Het gaat vaak om leerlingen met problemen die onder de noemer gedragsstoornis / ODD vallen. In sommige gevallen worden deze leerlingen daarom doorverwezen naar een ZMOK-school, die hierin beter kan voorzien.

IQ ondergrens

Wanneer een leerling dusdanig cognitief beperkt is dat hij niet in staat is onderwijs in een van onze groepen te volgen.

6 Ambities

Specialisatie in onderwijs en zorg voor leerlingen met ASS

De Van Detschool heeft als ambitie dat hele team getraind is dat het gehele team is getraind en geschoold in hoe om te gaan met autisme en PRT. School staat erom bekend goed te weten hoe om te gaan met de doelgroep en dit ook naar buiten kan

uitdragen.

Het Jonge Kind

De Van Detschool wil een school worden dat gespecialiseerd is in het werken met het Jonge kind. De school heeft een passend aanbod voor de kleuters maar ook voor kleuters die nog functioneren op peuterniveau. Er wordt doelgericht gewerkt en planmatig waarbij de ontwikkeling van de kinderen op de voet gevolgd wordt.

Meerbegaafdheid

De Van Detschool wil kunnen voorzien in het leerstofaanbod voor (zeer) begaafde leerlingen (+/- 10% van de leerlingen), die op basis van gedragsproblemen niet verwezen kunnen worden naar het (s)bao. Om deze groep kinderen het plezier in leren te laten behouden en hun vaardigheden op alle leergebieden te vergroten is een apart aanbod nodig. De leerteams zullen zich daarom richten op het (verder) ontwikkelen van de 'Plusklas'.

Logopedie aanbod uitbreiden

Bij een aanzienlijk percentage (bijna 10%) van de leerlingen is sprake van een gediagnosticeerde spraak/taalstoornis, waarvoor een advies tot logopedisch behandeling is gegeven. Het is belangrijk dat de Van Detschool intern en dus laagdrempelig kan (blijven) voorzien in deze zorgbehoefte, omdat:

- de zorg op deze wijze toegankelijker/laagdrempeliger is, waardoor we het risico verkleinen op dat er niet aan de hulpvraag wordt gewerkt.
- er op deze manier goed kan worden samengewerkt met de logopedist(e) behandeldoelen af kunnen stemmen op onderwijsdoelen (vergroten opbrengsten)

PI-school

Alhoewel de Van Detschool niet langer verbonden is aan de Bascule, wil de Van Detschool wel graag betrokken blijven bij het landelijke Pi7, om middels uitwisseling en onderzoek samen te zoeken naar oplossingen voor onderwijsbelemmeringen voor leerlingen met een specifieke onderwijs- zorgbehoefte op het gebied van gedrag en sociaal emotioneel functioneren. Op deze manier kan de Van Detschool de doelgroep nog beter bedienen.

Hiervoor dienen de mogelijkheden tot samenwerking met academische centra als het AMC of de VU of Pedagogisch Instituten nader onderzocht te worden.